

PEDAGOJİK FORMASYON ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENME STİLLERİ

Gönül Güneş
Karadeniz Teknik Üniversitesi
İlköğretim Bölümü
gmgunes@ktu.edu.tr

Tuba Gökçek
Karadeniz Teknik Üniversitesi
İlköğretim Bölümü
tgokcek@ktu.edu.tr

Özet

Bireylerin çevresini farklı şekillerde algıladığı ve öğrendiği bilinmektedir. Ancak, insanların neyi, ne kadar ve nasıl öğrendikleri konusunda çoğu zaman fikir sahibi oldukları söylenemez. Oysaki bireylerin nasıl öğrendikleri hakkında bilgi sahibi olmak hem eğitimcilerin hem de kişilerin etkili öğrenme ve öğretmelerini kolaylaştırmaktadır. Bu açıdan öğrenme stilleri öğrenmeyi kolaylaştıran etkili bir yol olarak dikkat çekmektedir. Mevcut çalışmanın amacı farklı alanlardan mezun olan pedagojik formasyon öğrencilerinin öğrenme stillerini belirlemek; öğrenme stilleri ile cinsiyet ve mezun oldukları alanlar arasında bir ilişki olup olmadığını ortaya çıkarmaktır. Araştırmanın çalışma grubunu Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesinde pedagojik formasyon dersleri alan 133 öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmanın verileri Kişisel Bilgi Formu ve Myers-Briggs Tip Belirleyicisi (MBTI) toplanmıştır. Verilerin analizinde yüzde ve frekanslar kullanılmış, ayrıca değişkenler arasındaki ilişki X^2 (ki-kare) testi ile incelenmiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin % 85,8'nin İçedönük, %83,3'nün Düşünen, %60'ının Sezgisel ve %55'inin Yargılayıcı kişilik tiplerine sahip oldukları belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin alanları ve cinsiyetlerine göre farklılaşmadığı ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme stili, pedagojik formasyon, öğrenciler, MBTI.

LEARNING STYLES OF PEDAGOGICAL FORMATION STUDENTS

Abstract

It is known that individuals perceive the environment in various ways and learn differently. However, people generally do not have any opinion about what they learn, how much they learn and how they learn. Whereas knowing about how individuals learn may facilitate both educators and peoples' effective teaching and learning. From this point, learning styles strike out as an influential way to ease learning. The aim of the current study is to determine the learning styles of pedagogical formation students graduated from different subjects; and reveal if there is a correlation between the learning styles with gender and their graduation fields. The sample of the study consists of 133 students enrolled in pedagogical formation classes at Karadeniz Technical University Fatih School of Education. Data were collected with Myers-Briggs Type Indicator (MBTI) and Personal Information Form. Data were analyzed with percentages and frequencies; and also the relationships between the variables examined by X^2 (chi-square) test. At the end of the study, it was determined that 85,8 % of students have introversion, 83,3 % of students have thinking, 60 % of students have intuition and 55 % of them have judging personality types. According to other findings there were no significant difference found between students learning styles with their gender and with their fields.

Key Words: learning styles, pedagogical formation, students, MBTI.

GİRİŞ

Öğrenme stili kavramı öğrencilerin tutumları ve aralarındaki farklılıklardaki çeşitliliğin bir göstergesi olarak kullanılmaktadır. Bazı öğrenciler teorik ve soyut kavramları daha kolay öğrenirken, bazıları ise gerçek hayat ve gözle görülen olayları anlamada daha rahattırlar. Bazı öğrenciler aktif öğrenmeyi tercih ederken, bazıları içsel gözlemlerle öğrenir; bazıları bilginin görsel sunumunu tercih ederken diğerleri sözel açıklamaları tercih edebilirler (Felder ve Brent, 2005, p. 58). Bu sebepten, öğrencilerin eğitim ve öğretim ortamındaki farklılıklarının saptanmasında takip edilen yöntemlerden biri de öğrenme stillerinin belirlenmesidir. Genel anlamda öğrenme stili, bireyin farklı öğrenme ortamlarında niçin farklı davrandıkları ve hissettiklerini açıklar (Huang, vd., 2008).

Literatürde öğrenme stiline ilişkin çok çeşitli tanımlar yer almaktadır. Bunlardan bir kısmına değinecek olursak; Hunt (1979), öğrenme stilini öğrencinin ne öğrendiğinden ziyade nasıl öğrendiği şeklinde tanımlamaktadır. Keefe (1991) öğrenme stilini; bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranış özelliklerinin bileşimi olarak görür ve bireylerin öğrenme isteklerine nasıl yanıt verdiklerini, öğrenme çevresi ile nasıl etkileşime girdiklerini ve öğrenme çevrelerini nasıl algıladıklarını belirleyen bir gösterge olarak tanımlar. Dunn ve Dunn (1993) çevresel, duyuşsal, sosyal, psikolojik ve fizyolojik etkenlerin öğrenmeyi etkileyen özellikler olduğunu; bireyin bu özellikleri dikkate alarak karşılaştığı yeni ve zor bilgiyi anlama sürecindeki yeteneğinin öğrenme stili olarak adlandırılması gerektiğini ifade etmiştir. Kolb (1983)'a göre ise öğrenme stilleri, bir kişinin bilgiyi alma ve işleme sürecinde kişisel olarak tercih ettiği yöntemdir (Akt: Güven, 2004). Ülgen (1997) öğrenme stili, bireyin öğrenme koşulları ve öğrenme sürecindeki tercihleriyle ilgili olarak açıklarken, Curry (2000) bir uyarıcı durumuna karşı algılama, bellek, düşünme ve yargılamada bireysel farklılık olarak tanımlamıştır. En genel anlamıyla öğrenme stili, bireylerin bilgiyi toplama, düzenleme, düşünme ve yorumlama yöntemlerindeki tercihleri (Davis, 1993) veya bireyin öğrenmeye yönelik eğilimlerini gösteren bir kavram (Güven, 2004) olarak açıklanabilir. Öğrenme stilleri bireylerin nasıl öğrendiklerini etkiler, bu durum sadece eğitim amaçlı değerlendirilmemeli daha geniş kapsamda karar verme ve problem çözme becerileri gibi günlük yaşamda yer alan olayların bir parçası olarak da değerlendirilmelidir (Kolb, 1984).

Öğrenme stilleri ile ilgili çalışmaların başladığı 1940'lı yıllardan bu yana farklı öğrenme stili modellerinin geliştirildiği görülmektedir. Literatürde öğrenme stillerini çalışan, farklı kategorilerde öğrenme stillerini sınıflayan, uygulama modelleri üreten çok sayıda bilim adamı (Jung, McCarthy, Gregorc, Dunn ve Dunn, Butler, Kolb, Felder ve Silverman) vardır. Öğrenme stili modellerinin her biri, bireylerin bilişsel, duyuşsal ve fizyolojik olmak üzere değişik bir boyutunu vurgulamaktadır (Cornet, 1983). Guild eğitimcilerin genel olarak üç farklı öğrenme stili yaklaşımı kullandığını belirtmiştir. Bunlardan biri olan bireysel farkındalık görüşü bütün öğrenme stili kuramlarının bir yönünü oluşturur, fakat bazı savunucular diğerlerinden daha fazla bireysel farkındalığı vurgularlar. Tony Gregorc gibi belli ölçülerde Jung'un teorileri ile çalışan ve Myer-Briggs gibi araştırmacılar bu yaklaşımı tercih edenlere örnek verilebilir. Öğrenme stillerinin diğer bir yönü, eğitim programı tasarımı ve öğretim sürecinin yapılandırılmasında da uygulanmasına yöneliktir. Bireylerin farklı yollarla öğrendikleri bilindiğinde, farklı öğrenen bireylerin öğretim ortamına uyarlanmasına yönelik kapsamlı öğretim modelleri kullanılabilir. Bernice McCarthy, Kathy Butler, bu yaklaşımı benimseyen araştırmacılar arasında sayılabilir. Üçüncü yaklaşım ise tanınal görüştür. Burada bireylerin anahtar denebilecek öğrenme stili öğeleri belirlenir ve mümkün olduğu kadar bu bireysel farklılıklar hazırlanacak öğretim ve materyallerle eşleştirilir. Bu yaklaşımı benimseyenler arasında Rita ve Kenneth Dunn ile Marie Carbo gösterilebilir (Brandt, 1990'dan Akt: Pehlivan-Baykara, 2010).

Jung'un Kişilik Tipleri Kuramı

Öğrenme stili yaklaşımlarından olan bireysel farkındalık görüşünü temel alan Carl Jung'un Kişilik Tipleri Kuramı bu kısımda açıklanmaktadır. Jung çalışmaları sırasında insan davranışlarında pek çok benzerlik olduğunu keşfetmiştir. Bunun yanında pek çok farklılık olduğunu da tespit ederek bu farklılıklara dayalı bir kuram ortaya koymuştur. Jung, (1923) temelde iki insan tipi üzerinde durmuştur: Dışadönük ve içedönük. Her insanda kişilik ya içedönük, ya da dışa dönüktür. İçe dönük tip kendi içine kapanık ve dış dünyanın etkisini kabul etmeyen bir tiptir. Dışa dönük tip ise dış dünyaya açık bir kişiliktir. Uyarınları çevreden gelir. Her bireyde bu iki eğilim bir arada bulunur. Ama her zaman bir tanesi ağır basar. Jung, bu sınıflamanın devamı olarak temel kişilik ve

duyuşsal özellikleri birbiriyle ikili oluşturan dört kümeye ayırmıştır (Akt: Veznedaroğlu ve Özgür, 2005). Bunlar, özellikleriyle birlikte aşağıda belirtilmiştir:

Tablo 1*: Jung'un Temel Kişilik ve Duyuşsal Özellikler Sınıflaması

Dünyayla ilişki şekli	Dışadönük	İçedönük
	Şeylerin ve diğer insanların dış dünyasına dönüklük.	Fikirlerin ve hislerin iç dünyasına dönüklük.
Karar verme/Oluşturma şekli	Karar verici	Azimli
	Karar ulaşırken ve sorunları çözerken bir sıraya (düzene) odaklanmak.	Mümkün olduğunca çok veri ve bilgi elde etmeye odaklanmak.
Algı şekli	Algısal	Sezgisel
	Duyularla algılamaya, olgulara, detaylara ve somut olaylara dönüklük.	Olasılıklara, hayal gücüne, anlamlara ve şeyleri bir bütün olarak görmeye dönüklük.
Değerlendirme şekli	Düşünen	Hisseden
	Mantık ve gerçekçiliği kullanarak analiz yapmaya dönüklük.	İnsani değerlere, kişisel dostluklar kurmaya, inanç ve beğenilere bağlı olarak karar vermeye dönüklük.

* Kaynak: Given, 1996, Akt: Veznedaroğlu ve Özgür, 2005:5.

Tablo 1'den görüldüğü gibi Jung'un tipolojisine göre insanlar algılama sürecindeki eğilimlerine göre Algısal ve Sezgiseller; karar verme süreçlerindeki eğilimlerine göre Düşünenler ve Hissedenler; hayata karşı yaklaşımlarına göre Karar Verici ve Azimli olmak üzere ikili sınıflara ayrılırlar. Bu teoriden sonra Jung'ın (1971) Tip Teorisini baz alarak Isabelle Myers ve Katherine Briggs, Jung'un sınıflamasının eğitim alanında pratik bir kullanımını oluşturmak için Myers-Briggs Tip Belirleyicisi (MBTI-Myers-Briggs Type Indicator) Ölçeğini geliştirmişlerdir. MBTI bireyleri kişisel önceliklerine (tercihlerine) göre sınıflandıran Jung'ın teorisine dayanan psikometrik bir ölçme aracıdır ve değişik kişilik tercihlerini ortaya koymaktadır (Wheeler, Hunton, & Bryant, 2004). Testte zıt kutuplu sekiz süreçten oluşan dört boyut bulunmaktadır. Bunlar; Dışadönük ve İçedönük, Duyusal-Sezgisel, Düşünen-Duyusal ve Yargılayıcı-Algilayıcı. Jung ve aynı zamanda Myers-Briggs, tüm bireylerin bu sekiz sürecin hepsini kullandığını kabul ederler. Ancak değişik durumlarda, birey tarafından her iki zıt kutuptan biri tercih edilebilir. Ayrıca bu dört zıt kutuplu grup birbiriyle ilişkili olarak gelişme gösterirler (Mccaulley, 1990; Akt: Tepehan, 2004).

Tablo 2*: Myers ve Briggs'in Kişilik Tipi Sınıflandırması

	İçedönükler (Ç)		Dışadönükler (Ş)		
Düşünen (Ü)	ÇUÜA	ÇUÜY	ŞUÜA	ŞUÜY	Duyusal (U)
	ÇSÜA	ÇSÜY	ŞSÜA	ŞSÜY	Sezgisel (S)
Duyusal (D)	ÇUDA	ÇUDY	ŞUDA	ŞUDY	Duyusal (U)
	ÇSDA	ÇSDY	ŞSDA	ŞSDY	Sezgisel (S)
	Algılayıcı (A)	Yargılayıcı (Y)	Algılayıcı (A)	Yargılayıcı (Y)	

* Kaynak: Laik, 2003, Akt: Isır, 2006:94

MBTI, yukarıdaki sınıflamaya bağlı olarak öğreneni 16 tipten birine yerleştirir. Bunlar; ŞSÜY, ŞUÜY, ÇUDA ÇSDA, ÇSÜA, ÇUÜA, ŞUDY, ŞSDY, ŞUÜA, ŞUDA, ÇSDY, ÇSÜY, ÇUÜY, ÇUDY, ŞSDA, ŞSÜA'dır.

Öğrenme sürecinde bireyin etkin olabilmesinin ya da bireyin daha iyi öğrenebilmesinin ilk basamağı, nasıl öğrendiğini bilmesi olarak belirtilmektedir (Renzulli ve Dai, 2001; Özer, 1998). Nasıl öğrendiğini bilen birey, öğrenmeye yönelik kendi özelliklerini, başka bir deyişle "öğrenme stilini" bilir (Akt: Güven ve Kürüm, 2008). Bireylerin öğrenme stilini değerlendirmek, öğretme öğrenme süreci için çok önemlidir (Hein ve Budny, 2000). Babadoğan'a (2000: 62-63) göre ise bireylerin stillerinin ne olduğu belirlenirse, bireylerin nasıl öğrendiği ve nasıl bir öğretimin uygulanması gerektiği daha kolayca anlaşılabilir. Pek çok çalışmada öğrenme stilleri ile etkili

öğrenme ortamları yaratmak için öğretim yöntemleri veya öğretim araçları gibi çeşitli faktörler arasındaki ilişki tespit edilmiştir (Butler & Pinto-Zipp, 2007; Harris, Dwyer, & Leeming, 2003; Johnson & Johnson, 2006; Akt: Beşoluk ve Önder, 2010). Öğrenme stillerinin öğrenci başarısı üzerinde etkili olduğunu gösteren birçok araştırma da bulunmaktadır (Bilgin ve Durmuş, 2003; Peker, 2005; Yenice vd., 2009). Örneğin, Peker (2005) ilköğretim matematik öğretmenliğini kazanan öğrencilerin öğrenme stilleri ile matematik başarıları arasındaki ilişkiyi incelemiştir; verilerin analizi sonucunda üçüncü tip öğrenenler ile dördüncü tip öğrenenlerin matematik başarıları arasında anlamlı farklılık bulmuştur. Bu bakımdan eğitimin her seviyesinde öğrencilerin öğrenme stillerinin bilinmesi, hem öğretmenler için etkili öğretim yöntemlerini ve araçlarını belirlemede hem de öğrencilerin başarısının artmasında faydalı olacaktır. Aynı zamanda öğretmen olmayı hedefleyen öğrencilerin daha çok hangi tür öğrenme stiline veya kişilik tipine sahip olduklarının belirlenmesi gelecekteki planlamalar için önemli görülmektedir. Bu doğrultuda mevcut çalışmanın amacı farklı alanlardan mezun olan pedagojik formasyon öğrencilerinin öğrenme stillerini belirlemek; öğrenme stilleri ile cinsiyet ve mezun oldukları alanlar arasında bir farklılık olup olmadığını ortaya çıkarmaktır.

YÖNTEM

Örneklem

Araştırma, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesinde pedagojik formasyon dersleri alan 133 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Ancak ölçekte yer alan soruları boş bırakmalarından dolayı, bu öğrencilerden elde edilen verilerden 13 tanesi değerlendirilmeye tabi tutulmamıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri, Kişisel Bilgi Formu ve Myers-Briggs Tip Belirleyicisi (MBTI) ölçme aracıyla toplanmıştır. Öğrenme stillerini ortaya çıkarmak için birçok ölçme aracı geliştirilmiştir (Gregorc, 1982; Dunn ve Dunn, 1989; Kolb, 1984; Grasha, 1996). Bu ölçekler içinde Kolb ve Grasha'nın geliştirdiği ölçekler literatürde en yaygın olarak kullanılanlardır (Demir, 2006; Hasırcı-Kaf, 2006; Güven ve Kürüm, 2008; Tuna, 2008; Bilgin ve Bahar, 2008). Bununla birlikte, MBTI'nın Kolb'un öğrenme stilleri envanteri ve VARK (Visual, Aural, Read/Write, Kinesthetic) gibi yaygın kullanılan ölçeklerle ilişkisi incelenmiş ve öğretimsel tercihleri içeren araştırmalar için iyi-uyumlu (well-suited) bir araç olarak nitelendirilmiştir (Oricifi, 1997). Ayrıca, daha önce yapılan çalışmalar da MBTI'nın üniversite öğrencileri için VARK ve Kolb'un öğrenme stili ölçeğinden daha fazla tercih edilen etkili bir öğrenme tercihleri ölçeği olduğunu göstermektedir (Puyleart, 2006; Murphy et al., 2004; Bertolami, 2001; Wheeler, 2001; Akt: Hogan, 2009). Dolayısıyla bu çalışmada MBTI'nın kullanılması tercih edilmiştir.

Carl Jung'un Tip Teorisini baz alarak Isabel Myers (1962) tarafından hazırlanmış olan Myers-Briggs Tip Belirleyicisi, öğrencilerin 16 farklı öğrenme biçimini ortaya koymaktadır. Myers (1985)'e göre, bir öğrenciyi salt içedönük ya da dışadönük veya yargılayıcı ya da duygusal vb. betimlemekten ziyade, her bir öğrenciyi ŞSÜY (dışadönük-Sezgisel-düşünen-Yargılayıcı), ÇUDA (içedönük-duyusal-Duygusal-Algılayıcı), ŞUÜY (dışadönük-duyusal-düşünen-Yargılayıcı), ÇSDA (içedönük-Sezgisel-Duygusal-Algılayıcı), ÇSUA (içedönük-Sezgisel-düşünen-Algılayıcı), ŞUDY (dışadönük-duyusal-Duygusal-Yargılayıcı), ÇUUA (içedönük-duyusal-düşünen-Algılayıcı), ŞSUY (dışadönük-Sezgisel-duyusal-Yargılayıcı), ŞUUA (dışadönük-duyusal-düşünen-Algılayıcı), ÇSDY (içedönük-Sezgisel-Duygusal-Yargılayıcı), ŞUDA (dışadönük-duyusal-Duygusal-Algılayıcı), ÇSÜY (içedönük-Sezgisel-düşünen-Yargılayıcı), ÇUÜY (içedönük-duyusal-düşünen-Yargılayıcı), ŞSDA (dışadönük-Sezgisel-Duygusal-Algılayıcı), ÇUDY (içedönük-duyusal-Duygusal-Yargılayıcı) ve ŞSUA (dışadönük-Sezgisel-düşünen-Algılayıcı) gibi dörtlü bir blokta ele almak gerekmektedir. Ölçekte, içedönük-dışadönük, duygusal-sezgisel, düşünen-duygusal, yargılayıcı-algılayıcı ilgili her ikili blok için 7'şer soru bulunmaktadır. Örneğin, algılayıcı-yargılayıcı ikili bloğundaki 7 ana başlığın her birinde a ve b seçeneği bulunduğundan, bu ikili blok için toplam 14 alt seçenek mevcut olup, düşünen-duygusal; sezgisel-duygusal; içe-dışa dönük ikili blokları da dahil olduğunda 4 öğrenim tipi toplam 56 a ve b seçeneğinden oluşmaktadır. Mamchur (1996), Myers- Briggs Tip Göstergesi ölçeğini öğrencilere uygulamış ve içedönük, dışadönük, algılayıcı ve yargılayıcı öğrenme biçimlerini sabit tutmak üzere, bu 4 tipi, düşünen, sezgici, duygusal ve duygusal öğrenim tipleriyle çaprazlayarak 16 öğrenci öğrenme biçimi elde etmiştir (Akt: Kabadayı, 2004).

Ölçeğin Puanlanması

Ölçek, 4 bölümden ve her bölümde a ve b seçenekleri olan yedişer sorudan oluşmaktadır. Seçenekler kişinin tipini belirleyicidir. Örneğin, kişi içedönük-dışadönük bölümündeki 7 sorunun 4'ünde a seçeneğini işaretlemişse içedönük, 4'ünü b seçeneği olarak işaretlemişse dışadönük kişiyi temsil eder. Bu süreçte, duyuşal-sezgisel, düşün-en-duyuşal, yargılayıcı-algılayıcı öğrenme tipleri için de aynı şekilde işleyip bir öğrencinin en fazla işaretlediği alt grupların her birinden öğrenim tipi belirlenmektedir. Örneğin; ŞUÜY (dışadönük-dUyuşal-dÜşünen-Yargılayıcı) veya ÇUÜA (iÇedönük-dUyuşal-dÜşünen-Algılayıcı) vb. gibi gruplarla 16 farklı (dörtlü bloktan oluşan) öğrenci öğrenme biçimi oluşturulmaktadır (Kabadaşı, 2004). Mamchur (1996) ve Saban (2009) 16 bilişsel öğrenme biçiminin özelliklerini aşağıdaki şekilde açıklamaktadır:

ŞSÜY (dışadönük-Sezgisel-dÜşünen-Yargılayıcı): Hırslı, saldırgan ve eleştirel bir tip olup, yetersiz görünmekten son derece rahatsız olurlar ve entelektüel tartışmalardan çok hoşlanırlar. Rekabetçi bir kişiliğe sahip olup mutlaka kazanmak isterler. Azimli, inatçı ve planlıdırlar, başladıkları iş ne olursa olsun, mutlaka bitirirler.

ÇUDA (iÇedönük-dUyuşal-Duygusal-Algılayıcı): Bu tipler, gözlemci, ilgili ve sabırlıdır. Her türlü anlaşmazlıktan sakınırlar, yaparak yaşayarak öğrenmek isterler. Bunlar, en iyi şekilde sevdiği öğretmenden öğrenirler. Dış dünyada faydalı olan konuları öğrenmek isterler. Dikkati kolayca dağılan bu tiplerin, başarılı olmaları için cesaret ve teşvike ihtiyaçları vardır. Değişikliklere, ayrıntılara duyarlı olan bu tipler, sınıf ortamında bir barometre gibidirler, her şeyin farkındadırlar.

ŞUÜY (dışadönük-dUyuşal-dÜşünen-Yargılayıcı): Bunlar, pratik, kararlı ve çalışkandır. Programlı çalışmaya ihtiyaç duyan bu tipler, planlı, istikrarlı ve adil öğretmenleri takdir ederler. Sınıfı tam kontrolü altında tutan öğretmenlerden hoşlanırlar. Bu öğrenciler bir konu üzerinde çalışırken spesifik örnekler verilmesini tercih ederler.

ÇSDA (iÇedönük-Sezgisel-Duygusal-Algılayıcı): Bunlar, hayalci, idealist ve yansıtmacıdırlar. Son derece bağımsız olup, kendi yaratıcı düşüncelerini uygulamak için, esnek okul programlarını tercih ederler. İdeallere sadık olan bu öğrenciler ilgilerini çekmeyen şeyi yapmaya zorlanırsa direnişçi bir tavır takınırlar. Her türlü eleştiriye karşı son derece duyarlı ve hassastırlar.

ÇSÜA (iÇedönük-Sezgisel-dÜşünen-Algılayıcı): Meraklı, analitik ve bağımsızdırlar. Önemzedikleri konuları öğrenmede dikkatlidirler. Konuların derinlemesine inerler ve kendi fikirlerini keşfederler. Son derece analitik ve eleştirel olan bu tipler, uzmanlık, adalet ve sürekli zekâ örnekleri gösteren öğretmenlere saygı duyar ve onlarla işbirliğine girerler. Doğal bir bilimsel yapı sergileyen bu kişiler, tüm tipler içinde en yaratıcı olan öğrencilerdir.

ŞUDY (dışadönük-dUyuşal-Duygusal-Yargılayıcı): Sosyal, açık fikirli, düzenli kimselerdir. Etkileşime dayalı, arkadaşça bir ortamda çok etkili bir biçimde öğrenirler. Sınıf etkinliklerine gönüllü katılımcılar olarak, eksiklerin tamamlanmasında yardımcı olurlar ve öğretmenden geri dönüt beklerler. Başkalarıyla etkileşime girebildikleri, aktif ortamdaki etkinliklerden hoşlanırlar.

ÇUÜA (iÇedönük-dUyuşal-dÜşünen-Algılayıcı): Çekingen, direktiflere uyar, mantıklı ve esnektir. Soğukkanlı, hayatın meraklı gözlemcileridirler ve küçük pratik ayrıntılara dikkat ederler. Konuşma, zaman ve enerji gibi şeyleri israf etmekten nefret ederler. Gerçek hayatta bire bir uygulamayla, ilk elden öğrenmeyi severler. Dikkatlerini çeken ve kendilerini verdikleri konularda, öğretmensiz ve okulsuz öğrenebilirler.

ŞSDY (dışadönük-Sezgisel-Duygusal-Yargılayıcı): Duygulu, açık fikirli, sevecen, vicdanlı. Bu tipler, özellikle sevdiği öğretmenleri memnun etmek için, çok çaba harcayan model öğrencilerdir. Eleştiriden hoşlanmayan, yoğun ve hayali yaşamayı tercih eden bu tipler, öğrenmeyi ve başarmayı severler. Kendileri ve diğerleri için övgüye şiddetle ihtiyaç duyarlar. Çevresindeki arkadaşları koruma eğilimine girip, sık sık liderlik pozisyonuna soyunurlar.

ŞUÜA (dışadönük-dUyuşal-dÜşünen-Algılayıcı): Şen, şakrak, meraklı ve uyumlu tiplerdir. Kendi ilgileriyle direk ilgili konuların yer aldığı, gerçekçi, pratik, uygulamalı konulardan hoşlanırlar. Bitmek bilmeyen enerjileriyle, öğretmeyi eğlenceye dönüştüren, enerji dolu öğretmenleri takdir ederler.

ÇSDY (iÇedönük-Sezgisel-Duygusal-Yargılayıcı): Ciddi, gayet güçlü ve azimli tiplerdir. Kuvvetli bir öğrenme sezgisine, titiz bir akademik çalışma tarzına sahiptirler. Okumaktan, yazmaktan, insanlarla iletişime girmekten hoşlanırlar. Mücadeleci bir yapı sergileyen bu öğrenciler inandıkları her işe coşkulu bir liderlik ve çaba katarlar. Kişisel olarak aktif ve saygılı bir katılımla, bağımsız yansıtmayı birbirine bağlayarak, model bir öğrenci tablosu çizerler.

ŞUDA (dışadönük-dUyusal-Duygusal-Algılayıcı): Arkadaş canlısı, kaygısız, neşeli ve duyarlı tiplerdir. Bu kişiler yaşadıkları hayatın bütün yönlerinden zevk almak isterler. Grup projelerine katılarak, aktif olarak öğrenmeyi tercih ederler. Öğretmenler dâhil olmak üzere, herkesle kişisel ilişkiler geliştirirler. Öğretmenin pratik olan konuları sosyal bir ortamda öğretmesinden hoşlanırlar.

ÇSÜY (iÇedönük-Sezgisel-dÜşünen-Yargılayıcı): Eleştirel, ciddi ve inatçı tiplerdir. İstedikleri şey, istedikleri biçimde öğrenmelerine izin verilirse, çok daha iyi öğrenirler. Ezberden öğrenmeye karşı çıkarak daha çok kütüphanelerden, konser salonlarından ve uzmanlardan öğrenmeyi yeğlerler. Bir şeyi uygulamaya koymaktan çok, o şeyle fikir bazında ilgilenirler. Bu kişiler iç dünyalarına ait hülyalara fazla zaman ayırırlar ve ancak bir şeyi yaptıkları ölçüde onunla ilgili bir fikre veya bilgiye sahip olurlar.

ÇUÜY (iÇedönük-dUyusal-dÜşünen-Yargılayıcı): Pratik, düzenli, mantıklı, gerçekçi, kararlı, bağımlı ve sistemli tiplerdir. Düzgün ve özenli olan bu tipler, faydalı olduklarına inandıkları konuları, kendilerine uyarlarlar. Kesinliğe ve doğruluğa önem veren bu öğrencilerin hatalara ve belirsizliğe tahammülleri yoktur. Her şeyi iyi organize eder, sorumluluk alırlar. Şüpheli olduklarından, kolay başarı ve kolay öğrenmeye güvenmezler. Eleştirel bir tutuma sahip olduklarından, öğrenciler ve öğretmenleri arasında fazla popüler değillerdir. Bunlar, eğer öğretmenin kendilerine pratik bir değer kattığına inanırlarsa, kendilerini öğrenmede sorumlu tutarlar.

ŞSDA (dışadönük-Sezgisel-Duygusal-Algılayıcı): Duyarlı, karizmatik, etkileyici ve yaratıcıdır. Sınıf dâhil olmak üzere, tam bir enerji kaynağı gibi hareket ederler. Keşfetmeyi severler ve yeni fikirler üretmeye, araştırmaya fırsat veren bütün projelere çok enerji harcarlar. Memnun etmeyi seven ve güçlü bir aidiyet duygusu taşıyan bu öğrenciler, bütünü bir parçası gibi hareket ederek grup etkinliklerine büyük bir hırsla katılırlar.

ÇUDY (iÇedönük-dUyusal-Duygusal-Yargılayıcı): Dikkatli, bağımlı, muhafazakâr ve istikrarlı tiplerdir. Bu tipler, arkadaşlarının, okullarının ve öğretmenlerinin rahatını ve huzurunu düşünerek tüm enerjilerini tutkuyla yoğunlaştırırlar. Duyuları yoluyla bilgileri toplayarak, gözlemlemeyi ve taklit etmeyi çok severler. Düzenli ve disiplinli bir sınıf ortamında çalışmayı ve öğretmenlerinin kendilerini düzenli bir hayata zorlamasını isterler. Öğretmenin sınıftaki kuralları herkese eşit uygulamasını beklerler.

ŞSUA (dışadönük- Sezgisel-dÜşünen-Algılayıcı): Son derece yenilikçi, duyarlı, bireysel ve bağımsız tiplerdir. Başarabilme inancıyla, her olayın üstüne giderler. Atılgan, enerji dolu, hemen karar veren tipler olup arkadaşlarıyla bilgi alış verişinde neredeyse merhametsizdirler. Rekabetçi ve eleştirel olan bu tipler, yetersiz görünmeye dayanamazlar ve kendilerini bu konuma sokabilecek kimselere çok kızarlar.

Ölçeğin Geçerlilik ve Güvenirliği

Ölçek, Kabadayı (2004) tarafından Türkçeye çevrilmiş, MBTI'nin güvenilirlik ve geçerliliğinin yeniden test edilmesi için uzman görüşüne sunulduktan sonra öğrencilere uygulanmıştır. Geçerlik için 20 öğretim üyesinden oluşan uzman grup kullanılmıştır. MBTI'nin, öğrencilerin bilişsel öğrenme biçimlerini ne derece ölçebileceği hususunda uzman görüşüne başvurulmuş ve hangi maddelerin hangi öğretim biçimlerine ait olduğu belirtilerek, uzmanlardan bu maddelerin, öğrencilerin öğrenme biçimlerini ne derece sınavabildiği hakkında "Hiç Uygun Değil = 1," "Biraz Uygun =2," "Tamamen Uygun =3" seçeneklerinden oluşan üçlü derecelendirme ölçeğiyle görüşleri alınmıştır. Ayrıca, MBTI'nin Cronbach alfa değeri 0,86 ideal ölçülerde bulunmuştur (Kabadayı, 2004). Myers-Briggs Tip Belirleyicisinin güvenilirlik katsayısı ise $r = 0.74$ olarak bulunmuştur.

Verilerin Toplanması

Veriler, 2011-2012 Eğitim-Öğretim yılı itibari ile Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesinde pedagojik formasyon programına devam eden Fen-Edebiyat, Sağlık Meslek Yüksek Okulu ve Denizcilik Fakültesi mezunlarından oluşan öğrencilerden toplanmıştır. Pedagojik formasyon programına devam eden bu öğrenciler

alanlarının yakınlıkları dikkate alınarak beş farklı gruba ayrılmışlardır. Birinci Grup; Coğrafya, Sosyoloji, Tarih bölüm mezunlarından, İkinci Grup; Matematik bölümü mezunlarından, Üçüncü Grup; Biyoloji bölümü ve Sağlık Meslek Yüksekokulu mezunlarından, Dördüncü Grup; Türk Dili Edebiyatı ve İngiliz Dili Edebiyatı bölüm mezunlarından, Beşinci Grup ise Fizik bölümü, Kimya bölümü, Denizcilik Fakültesi mezunlarından oluşmaktadır. Formasyon öğrencilerinin kişisel bilgileri ile birlikte öğrenme stilleri yaklaşık 30 dakikalık bir sürede kişisel bilgi formu ve MBTI ile toplanmıştır. Elde edilen veriler, SPSS 16.0 for Windows Programıyla analiz edilmiştir.

BULGULAR VE YORUM

Bu kısımda çalışmanın bulgularına yer verilmiş ve elde edilen veriler tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 3: Öğrencilerin Kişilik Tiplerine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Öğrenci kişilik tipleri	N	%
Dışadönük	17	14,2
İçedönük	103	85,8
Duyusal	48	40,0
Sezgisel	72	60,0
Düşünen	100	83,3
Duygusal	20	16,7
Yargılayıcı	66	55,0
Algılayıcı	54	45,0

Tablo 3'teki bulgular incelendiğinde öğrencilerin % 85,8'nin içedönük, %83,3'nün Düşünen, %60'ının Sezgisel ve %55'inin Yargılayıcı kişilik tiplerine sahip oldukları görülmektedir. Bu bulgulardan hareketle öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun dış dünya ile ilişkilerinde içedönük, fikirlerinin ve hislerinin kendi iç dünyalarına dönük olduğu ifade edilebilir. İçedönük kişi, diğer insanlarla zaman geçirmekten pek hoşlanmayan, düşüncelere ve hislere odaklanan, düşünmeyi tercih eden kişidir (Veznedaroğlu ve Özgür, 2005). Yine öğrencilerin büyük çoğunluğu düşünen tip özelliklerine sahip olduğundan mantığı ve gerçekleri kullanarak değerlendirme yaptıkları belirtilebilir. Düşünenlerin kararları şahsi değerlere değil, daha çok akıl yürütme ve mantığa dayanır. İstekli bir şekilde duygularını belli etmezler (Isır,2006). Ayrıca, öğrencilerin yarısından fazlasının sezgisel kişilik tipine sahip, olasılıkları ve hayal gücünü kullandıkları tespit edilmiştir. Sezgiseller içebakış ve hayal gücü aracılığıyla anlamlara ve olasılıklara odaklanırlar (Veznedaroğlu ve Özgür, 2005). Öğrencilerin karar verme sürecinde ise yargılayıcı kişilik tipinde oldukları ortaya çıkmıştır. Yargılayıcılar, önceden tasarlanmış planlara bağlı çalışan, organize, kişilerdir. Ajandalar oluşturup takip ederler. Tam olmayan bir veriyle karşılaştıklarında yaptıkları işi geçici olarak durdurma eğilimindedirler (Veznedaroğlu ve Özgür, 2005). Ancak, Tablo 3'den öğrenme stili yargılayıcı ve algılayıcı olan öğrencilerin yüzdelerinin birbirine yakın olduğu görülmektedir. Yani, plansız, doğal, esnek, yeniliklere ve olasılıklara bağlı olarak yaşayan, değişen durumlara uyum sağlama ve daha fazla veri elde etmek için geçici durumlara direnme eğiliminde olan algılayıcı öğrenci tipi de az değildir.

Öğrencilerin 16 farklı tipe göre sahip oldukları öğrenme stillerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı ise Tablo 4 de sunulmuştur.

Tablo 4: Pedagojik Formasyon Öğrencilerinin Öğrenme Stillere İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

Öğrenme Stilleri	N	%
ÇSDA (içedönük-sezgisel-duygusal-algılayıcı)	6	5,0
ÇSDY (içedönük-sezgisel-duygusal-yargılayıcı)	6	5,0
ÇSÜA (içedönük-sezgisel-düşünen-algılayıcı)	20	16,7
ÇSÜY (içedönük-sezgisel-düşünen-yargılayıcı)	31	25,8
ÇUDA (içedönük-duygusal-duygusal-algılayıcı)	1	,8
ÇUDY(içedönük-duygusal-duygusal-yargılayıcı)	4	3,3
ÇUÜA (içedönük-duygusal-düşünen-algılayıcı)	16	13,3
ÇUÜY (içedönük-duygusal-düşünen-yargılayıcı)	19	15,8
ŞSDA (dışadönük-sezgisel-duygusal-algılayıcı)	1	,8
ŞSDY(dışadönük-sezgisel-duygusal-yargılayıcı)	0	0
ŞSÜA (dışadönük-sezgisel-düşünen-algılayıcı)	6	5,0
ŞSÜY (dışadönük-sezgisel-düşünen-yargılayıcı)	2	1,7
ŞUDA (dışadönük-duygusal-duygusal-algılayıcı)	1	,8
ŞUDY (dışadönük-duygusal-duygusal-yargılayıcı)	1	,8
ŞUÜA (dışadönük-duygusal-düşünen-algılayıcı)	3	2,5
ŞUÜY (dışadönük-duygusal-düşünen-yargılayıcı)	3	2,5
Toplam	120	100,0

Tablo 4'ten de görüldüğü gibi, öğrencilerin yaklaşık %80'inde (86 öğrenci) 4 öğrenme stili daha baskın olarak açığa çıkmıştır. Bu öğrenme stilleri yüzdelik sıralamasıyla, ÇSÜY (içedönük-sezgisel-düşünen-yargılayıcı) (%25,8), ÇSÜA (içedönük-sezgisel-düşünen-algılayıcı) (%16,7), ÇUÜY (içedönük-duygusal-düşünen-yargılayıcı) (%15,8), ÇUÜA (içedönük-duygusal-düşünen-algılayıcı) (%13,3) şeklindedir.

ÇSÜY öğrenme stiline sahip öğrenciler, eleştirel, ciddi ve inatçı tiplerdir. İstedikleri şey, istedikleri biçimde öğrenmelerine izin verilirse, çok daha iyi öğrenirler. Ezberden öğrenmeye karşı çıkarlar. ÇSÜA öğrenme stiline sahip öğrenciler, meraklı, analitik ve bağımsızdırlar. Önemledikleri konuları öğrenmede dikkatlidirler. ÇUÜY öğrenme stili, pratik, düzenli, mantıklı, gerçekçi, kararlı, bağımlı ve sistemli öğrenci tipleridir. Eleştirel bir tutuma sahip olduklarından, öğrenciler ve öğretmenleri arasında fazla popüler değildir. ÇUÜA öğrenme stilindeki öğrenciler, çekingen, direktiflere uyan, mantıklı ve esnek kişilerdir. Gerçek hayatta bire bir uygulamayla, ilk elden öğrenmeyi severler. Bu dört öğrenme stilinin ortak özelliklerine bakılacak olursa, öğrencilerin eleştirel yapıda, meraklı ve ilk elden öğrenmeyi tercih eden tipler oldukları görülmektedir.

Tablo 4 de görüldüğü gibi ŞSDY öğrenme tipinde hiçbir öğrenci yoktur. Yine, ÇUDA, ŞSDA, ŞUDA, ŞUDY öğrenme stillerine sahip birer öğrencinin olması çalışmanın ilginç bulgularındandır. Bu 5 öğrenme stilinin ortak özelliğinin duygusal tipteki öğrencileri içermesidir. Bu nedenle, pedagojik formasyon alan öğrencilerin öğrenme etkinliklerinde duygularına yer vermedikleri ifade edilebilir. Örneğin; ŞSDY öğrenme stiline sahip öğrenciler sevdiği öğretmenleri memnun etmek için, çok çaba harcayan model öğrencilerdir. Bu tip öğrencilerin lisans mezunu durumundaki öğrencilerde bulunmaması yaşlarından dolayı doğal kabul edilebilir. Ayrıca ÇUDA öğrenme stiline sahip öğrenciler en iyi şekilde sevdiği öğretmenden öğrenirler. ŞSDA, memnun etmeyi seven ve güçlü bir aidiyet duygusu taşıyan öğrencilerdir. ŞUDA öğrenme stilindeki öğrenciler, öğretmenin pratik olan konuları sosyal bir ortamda öğretmesinden hoşlanırlar. ŞUDY öğrenme stilindeki öğrenciler etkileşime dayalı, arkadaşça bir ortamda çok etkili bir biçimde öğrenirler.

Öğrencilerin öğrenme stillerinin onların cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla verilere X^2 testi uygulanmıştır. X^2 testi sonuçları en baskın olan dört öğrenme stili ve diğer öğrenme stili bulguları Tablo 5 de sunulmuştur.

Tablo 5: Öğrencilerin Öğretim Stillerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili X² Testi Sonuçları

Öğrenme Stili	Cinsiyet		Toplam	
	Bayan	Erkek		
ÇSÜA (içedönük-sezgisel-düşünen-algılayıcı)	N	8	12	20
	%	%22,2	%14,3	%16,7
ÇSÜY (içedönük-sezgisel-düşünen-yargılayıcı)	N	8	23	31
	%	%22,2	%27,4	%25,8
ÇÜÜA (içedönük-duyusal-düşünen-algılayıcı)	N	4	12	16
	%	%11,1	%14,3	%13,3
ÇÜÜY (içedönük-duyusal-düşünen-yargılayıcı)	N	4	15	19
	%	%11,1	%17,9	%15,8
Diğer Öğrenme Stilleri	N	12	22	34
	%	%33,4	%26,1	%28,4
Toplam	N	36	84	120
	%	%30,0	%70,0	%100,0

$x^2=12,968$ $sd=14$ $p=0,529$

Tablo 5 incelendiğinde pedagojik formasyon alan öğrencilerin öğrenme stillerinin onların cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği, diğer bir deyişle öğrencilerin öğrenme stilleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki ($x^2=12,9$, $p>0,05$) olmadığı görülmektedir. Bu bulgu Kabadaşı (2004), Demir (2006), Tuna (2008), Yenice vd. (2009) ile Koçakoğlu (2010)'nun çalışmalarının bulgularıyla da benzerlik göstermektedir.

Tablo 5'ten de anlaşıldığı gibi erkek öğrenciler en fazla yüzde ile (%27,4) ÇSÜY öğrenme stiline sahiptirler. Erkek öğrencilerin ikinci sırada %17,9'luk yüzde ile ÇÜÜY öğrenme stilinde oldukları tespit edilmiştir. Bayan öğrencilerin ise aynı yüzdelerle (%22,2) ÇSÜY ve ÇSÜA öğrenme stillerini tercih ettikleri görülmektedir. Her iki cinsiyette baskın çıkan ÇSÜY (içedönük-sezgisel-düşünen-yargılayıcı) öğrenme stili incelendiğinde öğrencilerin eleştirel, ciddi ve inatçı tipler oldukları ifade edilebilir. Çalışmaya katılan öğrencilerin bir lisans bitirmiş ve farklı bir meslek edinmek için pedagojik formasyon alma talebinde buldukları dikkate alındığında, ısrarcı ve ciddi aynı zamanda eleştirel özelliklerde buldukları açıkça görülebilmektedir. Bayanlarda %22,2 ile yine yüksek çıkan bir başka öğrenme stili ÇSÜA dikkate alındığında bu tiplerin meraklı, analitik ve bağımsız, önemsedikleri konuları öğrenmede dikkatli oldukları söylenebilir. Son derece analitik ve eleştirel olan bu tipler, tüm tipler içinde en yaratıcı olan öğrencilerdir. Sayılan bu özellikler düşünüldüğünde bayanların meraklı, analitik, konuların derinlemesine inen tipler olmasının cinsiyetle alakalı olabilir. Erkek öğrenciler içinde % 17,9 ile ikinci sırada yer alan ÇÜÜY öğrenme stiline göre pratik, mantıklı, gerçekçi, bağımlı ve sistemli tipler olduğu, düzgün ve özenli olan bu tiplerin faydalı olduklarına inandıkları konuları kendilerine kolaylıkla uyarladığı söylenebilir. Bu tipler, eğer öğretmenin kendilerine pratik bir değer kattığına inanırlarsa, kendilerini öğrenmede sorumlu tutarlar. Pratik, bağımlı, sistemli ve yararlılık bakımından da erkeklerde bayanlara oranla bu özelliklerin fazla olması doğal karşılanabilir.

Öğrencilerin öğrenme stillerinin onların mezun oldukları alanlara göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla verilere X² testi uygulanmıştır. X² testi sonuçları en baskın olan dört öğrenme stili için Tablo 6 da sunulmuştur.

Tablo 6:Öğrencilerin Öğretim Stillерinin Alanlarına Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili X² Testi Sonuçları

	Alanlar					Toplam
	Sosyal Alanlar	Matematik	Fen Alanları	Sağlık	Dil Alanları	
ÇSÜA (içedönük-sezgisel-düşünen-algılayıcı)	N 3	2	4	10	1	20
	% %15,0	%8,0	%16,7	%33,3	%4,8	%16,7
ÇSÜY (içedönük-sezgisel-düşünen-yargılayıcı)	N 8	7	4	6	6	31
	%40,0	%28,0	%16,7	%20,0	%28,6	%25,8
ÇUÜA (içedönük-duyusal-düşünen-algılayıcı)	N 1	5	4	3	3	16
	%5,0	%20,0	%16,7	%10,0	%14,3	%13,3
ÇUÜY (içedönük-duyusal-düşünen-yargılayıcı)	N 1	5	5	6	2	19
	%5,0	%20,0	%20,8	%20,0	%9,5	%15,8
Diğеr Öğrenme Stilleri	N 7	6	7	5	9	34
	%35,0	%24,0	%29,1	%16,7	%42,9	%28,3
Toplam	N 20	25	24	30	21	120
	%16,7%	20,8%	20,0%	25,0%	17,5%	100,0%

$\chi^2=67,375$ $sd=56$ $p=,142$

Tablo 6'ya göre öğrencilerin öğrenme stillerinin onların alanlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği ($\chi^2=67,3$, $p>0,05$) görülmektedir. Benzer sonuca Numanoglu ve Şen(2007) ile Koçakoğlu (2010)'un çalışmasında da rastlanmıştır. Tablo 6 ayrıntılı olarak incelendiğinde, en yüksek yüzdelerle Sosyal Alanlardaki öğrencilerin %40'ının, Matematik Alanlarındaki öğrencilerin %28 ve Dil Alanları öğrencilerin %28,6'sının ÇSÜY (içedönük-sezgisel-düşünen-yargılayıcı) öğrenme stiline, Fen Alanlarındaki öğrencilerin %20,8'inin ÇUÜY (içedönük-duyusal-düşünen-yargılayıcı) öğrenme stiline, Sağlık Bilimleri öğrencilerinin %33,3'nün ÇSÜA (içedönük-sezgisel-düşünen-algılayıcı) öğrenme stiline sahip oldukları açığa çıkmıştır.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu çalışma, farklı alanlardan mezun olan pedagojik formasyon öğrencilerinin öğrenme stillerini belirlemeyi ve cinsiyet ve mezun oldukları alanlarla öğrenme stilleri arasında bir farklılık olup olmadığını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın sonucu olarak, katılımcı olan öğrencilerin içedönük, düşünen, sezgisel ve yargılayıcı kişilik tiplerine sahip oldukları bulunmuştur.

Öğrenciler ŞSÜY, ÇUDA, ŞUÜY, ÇSDA, ÇSÜA, ŞUDY, ÇUÜA, ŞSDY, ŞUÜA, ÇSDY, ŞUDA, ÇSÜY, ÇUÜY, ŞSDA, ÇUDY ve ŞSÜA şeklindeki 16 öğrenme stiline dördünde baskın oldukları tespit edilmiştir. Öğrencilerin yaklaşık %80'inin baskın olduğu bu öğrenme stilleri ÇSÜY (içedönük-sezgisel-düşünen-yargılayıcı), ÇSÜA (içedönük-sezgisel-düşünen-algılayıcı), ÇUÜY (içedönük-duyusal-düşünen-yargılayıcı), ÇUÜA (içedönük-duyusal-düşünen-algılayıcı) şeklindedir. Ortak özelliklerine göre bu dört öğrenme stiline sahip öğrenciler, eleştirel, ciddi ve inatçı, meraklı, analitik ve bağımsız, pratik, düzenli, mantıklı, gerçekçi, kararlı, bağımlı ve sistemli, çekingen, direktiflere uyan, mantıklı ve esnek kişilerdir. Çalışmaya katılan öğrencilerin yaşları ve bir lisans programı bitirip, pedagojik formasyon almayı talep eden kişiler oldukları göz önünde bulundurulduğunda sahip oldukları bu kişilik özelliklerinin baskın olması, içinde buldukları sosyal durumdan kaynaklanabileceği sonucuna varılabilir. Ayrıca çalışmada, ŞSDY (dışadönük-sezgisel-duyusal-yargılayıcı) öğrenme stiline sahip hiç öğrenci bulunmamıştır.

4 öğrenme stiline (ÇSÜY, ÇSÜA, ÇUÜY, ÇUÜA) göre öğrencilerin cinsiyetleri karşılaştırıldığında anlamlı bir farklılığın olmadığı açığa çıkmıştır. Öğrenme stillerinin doğuştan gelen özelliklerle ve sonradan kazanılan niteliklerle oluştuğu düşünüldüğünde, bu sonuç her iki cinsiyetteki öğrencilerin öğrenme ortamlarından yararlanmasında kayda değer bir farklılığın oluşmadığını ortaya koymuştur. Erkek ve bayan öğrencilerin çoğunluğunda ortak olan öğrenme stiline ÇSÜY (içedönük-sezgisel-düşünen-yargılayıcı) olduğu çıkan sonuçlar arasındadır. Bu öğrenme stiline sahip kişiler; eleştirel, ciddi ve inatçı tiplerdir. İstedikleri şey, istedikleri biçimde öğrenmelerine izin verilirse, çok daha iyi öğrenirler. Ezberden öğrenmeye karşı çıkarak daha çok kütüphanelerden, konser salonlarından ve uzmanlardan öğrenmeyi yeğlerler. Bir şeyi uygulamaya koymaktan çok, o şeyle fikir bazında

ilgilenirler. Bu kişiler iç dünyalarına ait hülyalara fazla zaman ayırırlar ve ancak bir şeyi yaptıkları ölçüde onunla ilgili bir fikre veya bilgiye sahip olurlar (Mamchur, 1996; Saban, 2009).

Çalışmanın bir diğer amacı, öğrencilerin mezun oldukları alanlar ile öğrenme stilleri arasında bir farklılık olup olmadığını ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda yapılan test sonucunda, öğrenme stilleri ile öğrencilerin alanları arasında anlamlı bir farklılaşma bulunmamıştır. Öğrencilerde en baskın olan dört öğrenme stili ile mezun oldukları alanlar arasındaki ilişki ayrıntılı olarak irdelendiğinde sonuçlar şu şekildedir. Sosyal alanlardaki öğrencilerin %40'ının, Matematik alanındaki öğrencilerin %28 ve Dil alanları öğrencilerin %28,6'sının ÇSÜY öğrenme stiline, Fen alanlarındaki öğrencilerin %20,8'inin ÇUÜY öğrenme stiline, Sağlık Bilimleri öğrencilerinin %33,3'nün ÇSÜA öğrenme stiline sahiptirler. Bu sonucun ilginç tarafı matematik alanı gibi sayısal bir alanla sözel alan ve sosyal alanlardaki öğrencilerin çoğunluğunun aynı öğrenme stiline sahip olmalarıdır. Ancak çalışmanın katılımcılarının ortak özelliği, hepsi öğretmen olma hakkı kazanmak için pedagojik formasyon alan öğrencilerdir. Dolayısıyla öğrenme stilleri olarak benzerlik göstermelerinin de doğal olduğu söylenebilir.

Çalışmanın sonuçları doğrultusunda şu önerilerde bulunulabilir:

Bu çalışmanın verileri, tek fakültede pedagojik formasyon alan öğrencilerden elde edilmiştir. Ancak çalışmanın sonuçları dikkat çekicidir. Farklı fakültelerdeki benzer çalışmalar yapılarak, öğrencilerin öğrenme stillerine yönelik durum tespitleri yapılarak sonuçları karşılaştırılabilir.

Ayrıca, öğretim üyeleri öğrencilerin kişilik tiplerini ve öğrenme stillerini bilmekten sorumludurlar. Öğretim üyeleri, öğrenme stilleri ölçeklerini kullanarak öğrencilerinin 16 farklı öğrenme stiline sahip olabileceklerinin farkına vararak, öğrencilerini tanıyabilir ve kendi öğretim yöntemlerini planlayabilirler.

Not: Bu çalışma 26-28 Nisan 2012 tarihlerinde Antalya'da 46 Ülkenin katılımıyla düzenlenmiş olan "3rd International Conference on New Trends in Education and Their Implications"da sözlü bildiri olarak sunulmuş olup, "Journal of Research in Education and Teaching" Bilim Kurulu tarafından yayınlanmak üzere seçilmiştir.

KAYNAKÇA

Beşoluk, Ş., ve Önder, İ. (2010). Öğretmen adaylarının öğrenme yaklaşımları, öğrenme stilleri ve eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenmesi, *Elementary Education Online*, 9(2), 679-693, [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr>

Bilgin, İ., ve Bahar, M. (2008). Sınıf öğretmenlerinin öğretme ve öğrenme stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 19-38.

Bilgin, İ., ve Durmuş, S. (2003). Öğrenme stilleri ile öğrenci başarısı üzerine karşılaştırmalı bir araştırma, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 3(2), 381-400.

Cornet, C. E. (1983). *What you should know about teaching and learning styles*, Phi Delta Kappan: Fastback 191. (ERIC No: ED228235).

Davis, B. G. (1993). *Tools for teaching*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.

Demir, M.K. (2006). Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stilleri ve sosyal bilgiler öğretimi, *Eurasian Journal of Educational Research*, 23, 28-37.

Dunn, R., Dunn, K., & Price, G. E. (1989). *Learning style inventory*. Lawrence, KS: Price Systems.

Dunn, R. & Dunn, K. (1993). *Teaching secondary science students through their individual learning styles: practical approaches for grades 7-12*. New York: Allyn and Bacon.

Felder, R. M., & Brent, R. (2005). Understveing student differences. *Journal of Engineering Education*, 94 (1), 57-72.

Grasha, A.F. (1996). *Teaching with style: A practical guide to enhancing learning by understanding teaching and learning styles*. San Bernardino, CA: Alliance Publishers.

Gregorc, A. (1982). *An Adult's guide to style*. Gregorc Associates, Inc: Kolombia.

Güven, M. (2004). *Öğrenme stilleri ile öğrenme stratejileri arasındaki ilişki*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Güven, M., ve Kürüm, D. (2008). The Relationship between Teacher Candidates' Learning Styles and Critical Thinking Dispositions, *Elementary Education Online*, 7(1), 53-70, [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr>

Hein, T.L. & Budny, D. D. (2000). Styles and Types in Science and Engineering Education. *Paper Presented International Conference on Engineering and Computer Education*, San Paulo, Brazil.

Hogan, R. L. (2009). Assessment of Technology Graduate Students' Learning Preference Styles Utilizing the Myers-Briggs Type Indicator, *Journal of Industrial Technology*, 25(1), 1-7.

Huang, W.D., Yoo, S. J., & Choi, J.H. (2008). Correlating college students' learning styles and how they use web 2.0 applictions for learning, In C. Bonk et al. (Eds.), *Proceedings of World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, and Higher Education* (pp. 2752-02759). Chesapeake, VA: AACE.

Hunt, D.E. (1979). *Learning style and students needs: Introduction to conceptual level in student learning styles: Diagnosing and prescribing programs*. Reston, VA: National Association of Secondary School Principals.

Isır, T. (2006). *Örgütlerde personel seçim süreci: Bir kamu kuruluşundaki yönetici personelin kişilik özelliklerinin tespit edilerek personel seçim sürecinin iyileştirilmesi üzerine bir araştırma*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Kabadayı, A. (2004). İlköğretim Öğrencilerinin Bilişsel Öğrenme Biçimleri ve Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırılması: Konya İli Örneği, *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 6-9 Temmuz 2004, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.

Kaf Hasırcı, Ö. (2006). Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri: Çukurova Üniversitesi Örneği, *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 2(1), 15-25.

Keefe, J.W. (1991). *Learning style: Cognitive and thinking skills*, Reston, VA: National Association of Secondary School Principals.

Koçakoğlu, M. (2010). Determining the Learning Styles of Elementary School (1st-8th Grade) Teachers, *International Online Journal of Educational Sciences*, 2(1), 54-64.

Kolb, D. A. (1983). *Experience, learning, and development: The theory of experiential learning*. Boston: McBer.

Kolb, D.A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Mamchur, C. (1996). *Cognitive Type Theory and Learning Style*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

McCarthy, B. (1987). *The 4MAT System: Teaching to learning styles with right/left mode techniques*. Barrington, IL: EXCEL, Inc.

Myers, I.B., & McCaulley, M.H. (1985). *Manual: A guide to development and use of the Myers-Briggs Type Indicator*. Palo Alto, CA: Consulting Psychological Press.

Numanoğlu, G., ve Şen, B. (2007). Bilgisayar Ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 8(2), 129-148.

Orifici, K.A. (1997). *The relationship between psychological type and the learning style preferences of graduate psychology students: Implications for training*. Unpublished doctoral dissertation, Massachusetts School of Professional Psychology, USA.

Pehlivan Baykara, K. (2010). Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stilleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Çalışma, *Elementary Education Online*, 9(2), 749-763, [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr>

Peker, M. (2005). İlköğretim matematik öğretmenliğini kazanan öğrencilerin öğrenme stilleri ve matematik başarısı arasındaki ilişki, *Eurasian Journal of Educational Research*, 21, 200-210.

Saban, A. (2009). *Öğrenme öğretme süreci: Yeni teori ve yaklaşımlar*, Nobel Yayıncılık: Ankara.

Tepehan, T. (2004). Deniz harp okulu 1'inci sınıf öğrencilerinin mezun oldukları lise ve lisans ders grupları ile öğrenme stilleri ve akademik başarıları arasındaki ilişki, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Tuna, S. (2008). Resim-İş öğretmenliği öğrencilerinin öğrenme stilleri, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(25), 252-261.

Ülgen, G. (1997). *Eğitim psikolojisi*. Ankara:Alkım Yayınevi.

Veznedaroğlu, R. L., ve Özgür, A.O. (2005). Öğrenme Stilleri: Tanımlamalar, modeller ve işlevleri, *İlköğretim-Online*, 4(2), 1-16. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr>

Yenice, N., ve Saracaloğlu, A. S. (2009). Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stilleri ile fen başarıları arasındaki ilişki, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1 (1), 162-173.